

Національний меморіальний комплекс Героїв
Небесної Сотні – Музей Революції Гідності

Майдани та війна: битва за Україну

Катерина Романова, заступник генерального директора з наукової роботи

e-mail: romcat@ukr.net

Україна пережила з великою небезпекою для свого існування страшну пробу в огні й бурі. Перейшла через глибоке провалля, яке розкрилось раптом на вступі нового її життя. Властиво, не можна навіть сказати, що перейшла. Переходить, се вірніше. Боротьба йде за закріплення самостійності й незалежності Української Республіки, за зібрання українських земель, за забезпечення основних соціальних реформ. Програння загрожує такими страшеними утратами, що від самої мислі про них спиняється серце

Михайло Грушевський. В огні й бурі. 1918 р.

Логіка розвитку національного руху на Україні веде до повторення військових подій 1918-1920 р. р. Ми хотіли б, щоб неминучість їх була засвоєна ширшими кругами громадянства, як і той факт, що цей конфлікт матиме місце незалежно від форми влади в Росії. Всі вони для нас мають однакову вагу, бо однаково не миряться з існуванням державної незалежності України і однаково будуть боротися проти неї і з нею, як політичними, так і мілітарними засобами. Між царською Росією і сучасною комуністичною для нас немає різниці, бо обидві вони уявляють собою тільки різні форми московської деспотії та імперіялізму. Ідеал державности української не може бути втиснутий у вузькі межі федерації, конфедерації, тимбільше автономії, ні з Росією, ні з ким би то не було. Всі ці форми „братнього” співжиття ми на протязі нашої історії добре на собі зазнали і відчули, переконавшись в деструктивно-деморалізуючому впливові їх на наш народ.

Симон Петлюра, 1925

Революція на граніті

Помаранчева революція

Революція Гідності

Медаль «За возвращення Крима»

Майдан і війна

Боротьба за демократичні
цінності
Самоорганізація
Корупція

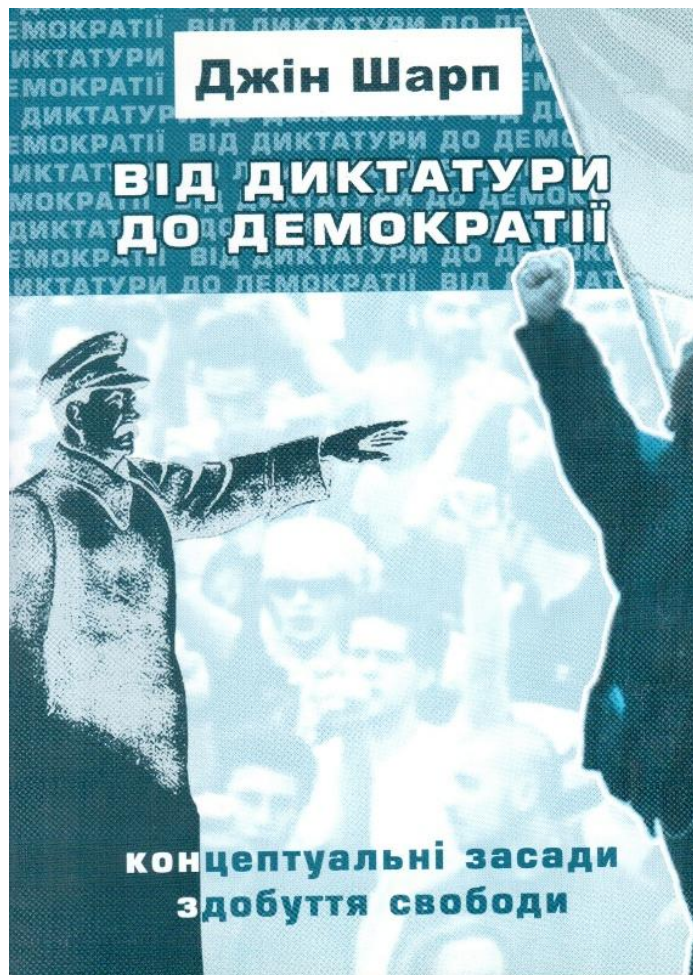

Відповідальність, контроль над
владою
Готовність до спротиву, у т.ч.
ненасильницького

Джін Шарп (1928 – 2018)

Методи ненасильницького спротиву (за Дж. Шарпом)

1. Ненасильницький протест і переконання

Публічні промови; листи з висловленням невдоволення чи підтримки; громадські звернення із підписами підтримки; гасла, карикатури і символи; знамена, плакати та інша демонстративна інформація; листівки, брошури і книги; пікетування; носіння символів; висміювання посадових осіб тощо.

2. Відмова від співпраці

Відмова від соціальної співпраці: бойкотування суспільного життя; студентський страйк; суспільна непокора; вихід із суспільних інституцій.

Відмова від економічної співпраці: відмова від споживання бойкотованих товарів; страйки, у тому числі окремих професійних груп.

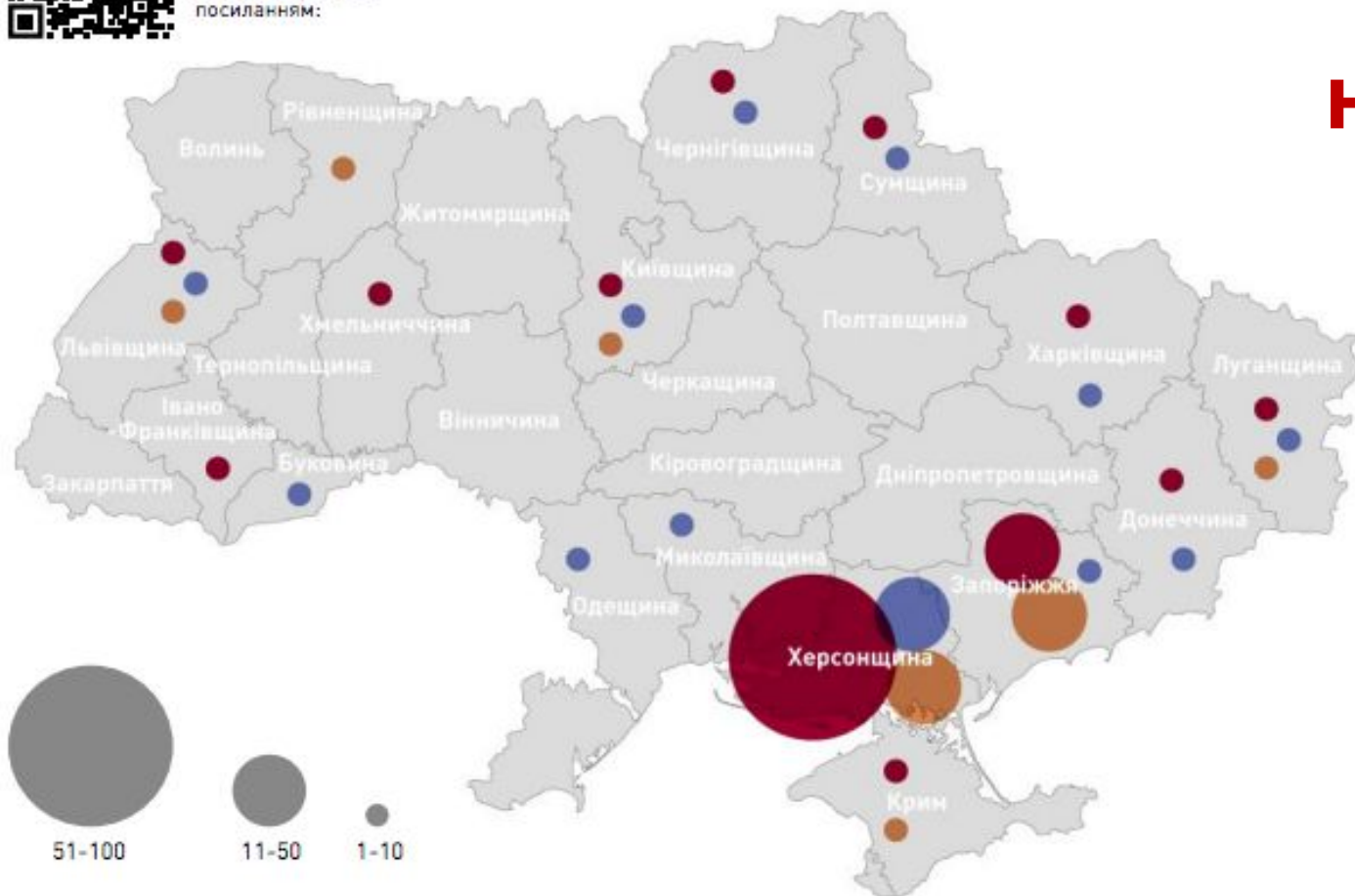
Відмова від політичної співпраці: утримання чи відмова від лояльності; відмова співпрацювати з урядом; громадянська непокора «нелегітимним» законам тощо.

3. Ненасильницьке втручання

Голодування; протест сидячи; протест стоячи; протест за допомогою автомобільних рейдів; ненасильницьке заволодіння приміщенням; встановлення нових соціальних моделей; альтернативні суспільні інституції тощо.

Переглянути
інтерактивну
карту з детальною
інформацією про ці
ненасильницькі дії
можна за цим QR-
посиланням:

51-100

11-50

1-10

Мапа ненасильницьких дій в Україні лютий-березень 2022 Феліп Даца

Типи ненасильницьких дій в Україні (лютий-червень 2022)

Дії протесту і переконання, 148

Дії ненасильницької інтервенції, 51

Дії з відмови від співпраці, 36

Результати застосування методів ненасильницького спротиву під час війни росії проти України (за Ф. Даца)

1. Ненасильницький спротив завадив деяким довгостроковим військовим і політичним цілям російської влади.

2. Постійні публічні демонстрації, навіть у проросійських українських регіонах як, наприклад, Херсон, з широким використанням українських прапорів і символіки спростували російський наратив про звільнення українського народу як ціль вторгнення.

3. Організоване громадянське суспільство побудувало широку захисну систему для відпрацювання завдань з евакуації, транспортування та релокації населення.

4. Комунікативні дії, спрямовані на великі аудиторії, запобігли паніці та уможливили підтримку підпільного ненасильницького опору в зонах під окупацією та підтримку морального стану населення.

5. Ненасильницька дія вплинула на збереження згуртованості, покращення координації між місцевою владою і громадянами. У результаті посилилося місцеве самоврядування, що сприятиме децентралізації та демократизації в Україні.

6. Солідарність українського народу є можливістю для зустрічі громад сходу та заходу. Ненасильницька дія має фундаментальний характер культурного опору, який вносить вклад в консолідацію української ідентичності.

7. Стійка інфраструктура моніторингу воєнних злочинів, створена провідними організаціями у сфері прав людини та адвокаційних центрів в Україні, дозволила зібрати та верифікувати тисячі випадків серйозних порушень, вчинених російськими військами. Ці дії дозволили викривати пошкодження фізичної інфраструктури та жорстокість проти цивільного населення.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

